

ОБГОВОРИЮЄМО ПРОБЛЕМУ

11. Obertynska A.P., Ohorodniichuk Z. V., Sychevskii A. S. Berezhy sebe, maliuk! [Keep Yourself, Baby!]. 2 ed. Kyiv, Rosava-N, 2009. 112 p.
12. Osnovy zdoroviia. Prohrama dlia zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv. 1–4 klasy [Basics of the Health Program for Secondary Schools. Classes 1–4] (in Ukr.) Available at: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html> (accessed 31.05.2016)
13. Osnovy stvorennia ta ekspluatatsia aparativ na stysnenomu povitry [Basics of Creation and Operation of Vehicles in Compressed Air] / ed. by P. A. Kovaliov, V. M. Strilets, O. V. Yelizarov, O. Ye. Bezuhlov. Kharkiv, ATSZU, 2005. 272 p.
14. Protypozhezhna bezpeka [Fire Safety] / ed. by M. Soroka, H. Sapun. Ternopil, Pidruchnyky i Posibnyky, 2002. 80 p.
15. Teslia V. Yunyi pozhezhnyk [Young Fireman]. Ternopil, Navchalna knyha – Bohdan, 2012. 32 p.
16. Udovenko M. A. Metodyka formuvannia zdoroviazberzhuvalnoi kompetentosti uchniv pochatkovoї shkoly u protsesi vyvchennia «Osnov zdoroviia» [Methodology of Formation Primary School Students' Health-Competence in the Process of «Health Basics» Studies]. *Zasoby navchalnoi ta naukovo-doslidnoi roboty*, 2014, № 43, pp. 238–246.

УДК 37.03:378.2

С. В. ТИМОШУК

svtymoshuk@ukr.net

кандидат хімічних наук, доцент,

Львівський національний університет ім. І. Франка

З. М. ЯРЕМКО

доктор хімічних наук, професор,

Львівський національний університет ім. І. Франка

С. В. ПИСАРЕВСЬКА

кандидат хімічних наук, доцент,

Львівський національний університет ім. І. Франка

МОТИВАЦІЯ У НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ: РЕЗУЛЬТАТИ ДІАГНОСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Вивчено граничні співвідношення та усереднені показники мотиваційного комплексу. Встановлено, що у студентів переважає зовнішня позитивна мотивація. Проведення оцінювання співвідношення мотивів успіху і мотивів уникнення невдач показало, що у 67 % студентів переважають мотиви успіху, для 46 % з яких це високий та помірно високий показник. Домінуючі мотиви уникнення невдач виявили у 2 % студентів. Методом рангової кореляції Спірмена встановлено ступінь кореляційного зв'язку між мотивацією успіху чи невдач та внутрішньою чи зовнішньою позитивною або негативною мотиваціями.

Ключові слова: зовнішня мотивація, внутрішня мотивація, мотиви успіху, мотиви уникнення невдач.

С. В. ТИМОШУК

svtymoshuk@ukr.net

кандидат химических наук, доцент,

Львовский национальный университет им. И. Франко

З. М. ЯРЕМКО

доктор химических наук, профессор,

Львовский национальный университет им. И. Франко

**МОТИВАЦИЯ У НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
СТУДЕНТОВ: РЕЗУЛЬТАТЫ ДИАГНОСТИЧЕСКОГО ИССЛЕДОВАНИЯ**

Изучено предельные соотношения и средние показатели мотивационного комплекса. Установлено, что у студентов преобладает внешняя положительная мотивация. Проведение оценки соотношения мотивов успеха и мотивов избегания неудач показало, что у 67% студентов преобладают мотивы успеха, для 46% из которых это высокий и умеренно высокий показатель. Доминирующие мотивы избегания неудач обнаружили у 25% студентов. Методом ранговой корреляции Спирмена установили степень корреляционной связи между мотивацией успеха или неудач и внутренней или внешней положительной или отрицательной мотивациями.

Ключевые слова: внешняя мотивация, внутренняя мотивация, мотивы успеха, мотивы избегания неудач.

S. TYMOSHUK

svtymoshuk@ukr.net

PhD (Candidate of Chemical Sciences), Associate Professor,

Lviv I. Franko National University

Z. YAREMKO

Doctor of Chemical Sciences, Professor,

Lviv I. Franko National University

S. PYSAREVSKA

PhD (Candidate of Chemical Sciences), Associate Professor,

Lviv I. Franko National University

**MOTIVATION IN EDUCATIONAL AND COGNITIVE ACTIVITY OF STUDENTS:
RESULTS OF THE DIAGNOSTIC TESTING**

The article presents a study of students' educational motivation formation. Using K. Zamphire's method in modification of A. Rean, three motivational components were established: internal motivation, external positive motivation and external negative motivation, which form together a motivation complex. Calculated average motivational complex shows that external positive motivation prevails in students activity. The best motivational complex, where internal motivation was dominant, was only observed in 17 % of students. During evaluation of the ratio of success motives to avoiding failures motives, respondents were divided into three groups: the first group included respondents with dominant success motives (67 %), the second group contained respondents, which had dominant motives of avoiding failures (25 %) and the third group, which consisted of 8 % respondents, had weakly expressed motivational pole.

Keywords: internal motivation, external motivation, motives of success, motives of avoiding failures.

Підготовка сучасного фахівця, який спроможний опрацювати великі обсяги швидко змінюваної інформації і часто в умовах дефіциту часу та певної невизначеності приймати правильні рішення, вимагає нових підходів до організації навчання у вищих навчальних закладах (ВНЗ). Так, одним із шляхів оптимізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачає формування стійкої навчальної мотивації в сучасних умовах полімотивованої діяльності. Проведені дослідження [5, с. 62] показують, що позитивний вплив на процес навчання студентів у вищій школі має мотивація, яка ґрунтується на професійних мотивах,

мотивах розвитку особистості та навчально-пізнавальних мотивах. Разом з тим, у праці [9, с. 383] стверджують, що мотивація навчання у ВНЗ істотно залежить від конкретних умов навчально-пізнавальної діяльності та способів її організації, що вимагає розглядати питання навчальної мотивації в контексті напрямів підготовки (спеціальностей), за якими навчаються студенти. З цим пов'язана специфічність мотиваційного чинника як регулятора навчальної діяльності того навчального середовища, в якому ця мотивація була сформована [2, с. 70].

Під час вивчення мотивів навчально-пізнавальної діяльності студентів важливо не лише відшукати головний мотив, який спонукає до дії, а й врахувати всю структуру мотиваційної сфери людини. При цьому мотиви можна поділити на дві великі групи: одні з них пов'язані із змістом навчальної діяльності та процесом її реалізації, а інші – з ширшими взаємовідносинами з навколишнім світом [4, с. 80]. Автор праці [11, с. 46] справедливо вважає, що становлення майбутнього фахівця можливе лише за умови формування його мотиваційно-ціннісних орієнтацій під час його професійної підготовки, бо, сформовані в таких умовах вони забезпечують загальнофахову атмосферу, властиву тій чи іншій професії, яка врівноважує в майбутньому вчинки, поведінку, діяльність, що відхиляються в той чи інший бік від професійної етики.

У праці [10, с.717] детально проаналізовані питання вивчення мотивації досягнення, яку можна розглядати як стійку потребу досягти успіху в роботі (Г. Мюррей), зокрема несвідому потребу до досягнення певної досконалості (Д. МакКлелланд) через взаємодію як особистісних мотивів, так і особливостей ситуації (Х. Хекхаузен).

Мета статті – виявити особливості формування навчальної мотивації студентів під час навчально-пізнавальної діяльності у ВНЗ.

Вивчення мотиваційного комплексу та навчальної мотивації досягнення успіху чи уникнення невдач проводили серед студентів першого та п'ятого курсів. У дослідженні взяло участь 532 студенти (269 студентів п'ятого курсу і 263 студенти першого курсу) історичного, філологічного, прикладної математики, журналістики, іноземних мов Львівського національного університету імені Івана Франка.

Для досягнення мети дослідження використані такі опитування: методика виявлення співвідношення між зовнішніми і внутрішніми мотивами [3, с. 75, с. 89], методика виявлення (оцінювання) мотивації навчально-пізнавальної діяльності К. Замфіра у модифікації А. Реана [7, с. 385], методика А. Реана для оцінювання співвідношення мотивів досягнення успіху та мотивів уникнення невдач та методики Т. Е. Елерса з питання виявлення мотивації до успіху та мотивації до уникнення невдач [6, с. 561].

Методика К. Замфіра у модифікації А. Реана дозволяє на основі прояву конкретних мотивів пізнавальної діяльності виявити три мотиваційні компоненти: внутрішню мотивацію (ВМ), зовнішню позитивну мотивацію (ЗПМ) та зовнішню негативну мотивацію (ЗНМ), які спільно формують мотиваційний комплекс. Респондентам запропонували оцінити наступні групи мотивів: матеріальний заробіток, прагнення кар'єрного зростання, прагнення уникнути критики керівника чи колег, прагнення уникнути можливих покарань або неприємностей, потреба соціального престижу і поваги з боку інших, задоволення від трудової діяльності та її результату роботи, можливість повної самореалізації саме у певному виді діяльності. На підставі отриманих результатів були розраховані мотиваційні комплекси як усереднені показники, що охоплюють можливі співвідношення між трьома його компонентами: внутрішньою мотивацією, зовнішньою позитивною мотивацією і зовнішньою негативною мотивацією. Граничні співвідношення між трьома мотиваційними компонентами та їхні усереднені показники подані на рис. 1.

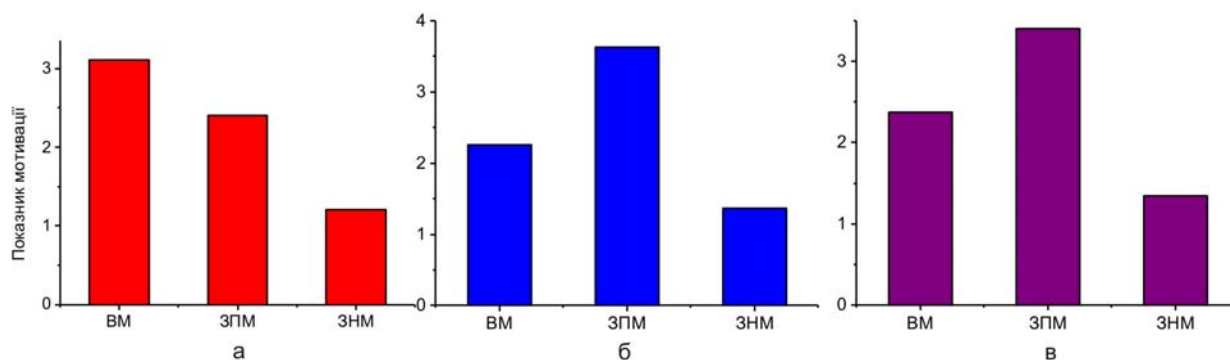

Рис. 1. Мотиваційні комплекси як співвідношення між VM, ZPM та ZNM: а) граничні співвідношення $VM > ZPM > ZNM$; б) $VM < ZPM > ZNM$; в) усереднені показники.

За методикою А. Реана було проведено оцінювання у респондентів співвідношення мотивів успіху та мотивів уникнення невдач (рис. 2).

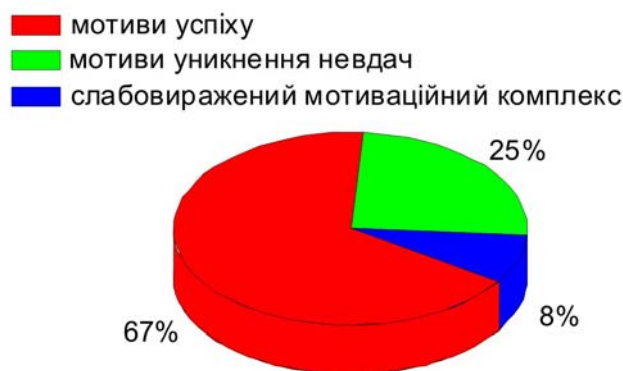

Рис. 2. Оцінювання співвідношення між мотивами досягнення успіху та мотивами уникнення невдач.

За результатами цього опитування респонденти були поділені на три групи: перша охоплювала респондентів, в яких переважають мотиви успіху (67%); друга складалася із респондентів, в яких переважають мотиви уникнення невдач (25%); третя група, що охоплювала до 8% респондентів, мала слабо виражений мотиваційний полюс. Респонденти третьої групи, в яких мотиваційний полюс яскраво не виражений, участі у подальших дослідженнях не брали.

Для поглиблення аналізу мотиваційних комплексів респондентів, в яких переважають мотиви успіху, оцінили рівень мотивації до успіху з використанням методики Т. Е. Елерса (рис. 3). Дуже високий рівень мотивації досягнення успіху характерний для 15 % опитаних, а помірно високий – для 31 %, що становить майже половину всіх опитаних (46 %). Для іншої половини опитаних (54 %) виявлено низький (18 %) або середній (36 %) рівні мотивації досягнення успіху.

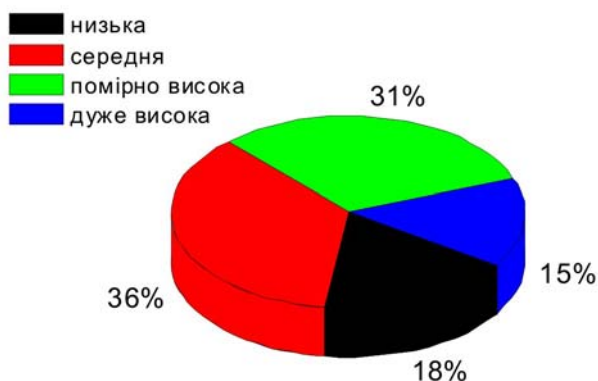

Рис. 3. Оцінювання мотивації до успіху.

Серед респондентів, в яких переважають мотиви уникнення невдач, оцінили рівень мотивації до уникнення невдач з використанням методики Т. Е. Елерса (рис. 4). Одержані результати показують, що лише у 12 % респондентів виявлено дуже високий рівень мотивації до уникнення невдач, а помірно високий – у 29 %, що становить 41 % опитаних. Як у попередньому випадку, приблизно половина (59 %) має середній (33 %) та низький (26 %) рівні мотивації до уникнення невдач.

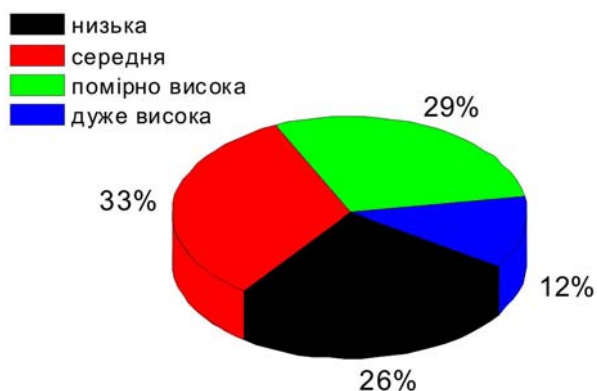
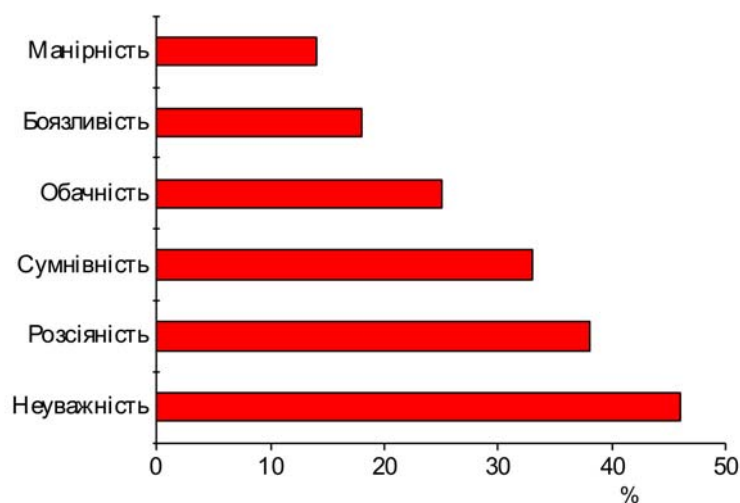

Рис. 4. Оцінювання мотивації уникнення невдач.

Окрім того, для цієї групи респондентів виявлено, що вони характеризують себе як неуважних, розсіяних тощо (рис. 5).

Рис. 5. Особливості характеру респондентів, для яких переважають мотиви уникнення невдач.

Навчання у ВНЗ принципово відмінне від навчання у середній школі: насамперед зростають вимоги до студента, виникає необхідність йому самому планувати, організовувати та контролювати власну навчальну діяльність. Студент порівняно з учнем має набагато більше свободи і набагато менше контролю від інших учасників навчального процесу. Виникає питання: «Прагнення у досягненні яких цілей формує навчальну мотивацію як одну із складових комплексу мотиваційних чинників?».

У навчальному процесі внутрішня мотивація надзвичайно важлива, оскільки вона спонукає та активізує процес навчання незалежно від присутності чи відсутності зовнішніх стимулів. Про внутрішню мотивацію говорять, коли для особистості має значення діяльність сама по собі. Така мотивація робить навчання глибшим, більш насиченим, усвідомленим. Однаково важливими у внутрішній навчальній мотивації є пізнавальні, професійні мотиви та мотиви досягнення успіху [8, с. 67]. Потреби досягнення успіху проявляються в бажанні досягти позитивного результату у роботі, яка в цей час є важливою для студента. Це означає, що студент прагнучим виконати завдання якнайкраще, щоб отримати позитивний результат.

Сам же результат може бути також дуже різним, починаючи від високої оцінки і закінчуючи відчуттям самореалізації. Якщо в основі мотивації навчально-пізнавальної діяльності лежить прагнення до задоволення інших потреб, зовнішніх щодо змісту діяльності (мотиви соціального престижу, зарплати тощо), то в такому разі прийнято говорити про зовнішню мотивацію. Зовнішні мотиви диференціюють на зовнішні позитивні і зовнішні негативні. Зовнішні позитивні мотиви, безсумнівно, ефективніші і бажаніші з будь-якого погляду, ніж зовнішні негативні мотиви.

До найкращих мотиваційних комплексів відносять наступні два типи поєднання: $BM > ZPM > ZNM$ і $BM = ZPM > ZNM$, в яких внутрішня мотивація – висока; зовнішня позитивна мотивація – рівна внутрішньої мотивації або нижче, але відносно висока, зовнішня негативна мотивація – дуже низька. Найкращий мотиваційний комплекс $BM > ZPM > ZNM$, де домінантною є внутрішня мотивація, виявлено лише у 17 % студентів (рис. 1а). Найгіршим мотиваційним комплексом є тип $BM < ZPM < ZNM$. Проте, таке співвідношення мотивів серед респондентів не було виявлено, а найгірше поєднання BM, ZPM, ZNM (рис. 1б). Між цими крайніми випадками комплексів укладені проміжні з погляду їхньої ефективності інші мотиваційні комплекси, які власне і домінують серед респондентів. Для більшості студентів характерний мотиваційний комплекс із домінантною зовнішньою позитивною мотивацією (рис. 1в). Чим оптимальніший мотиваційний комплекс (баланс мотивів), тим вища активність студентів вмотивована змістом навчання, прагненням досягти певних позитивних результатів. Проте, як видно з рис. 1, для більшості респондентів зовнішня позитивна мотивація є найвищою та переважає мотиваційний комплекс $BM < ZPM > ZNM$ (рис. 1в).

Детальне вивчення цієї проблеми вимагає дослідження та виявлення не тільки мотивувальних, а також демотивувальних чинників. Зрозуміло, що на результати навчально-пізнавальної діяльності студентів впливають обидві групи мотивів, у певному співвідношенні між ними. Під час проведення дослідження виявлено, що помірно високий і дуже високий рівень мотивації досягнення успіху охоплює понад 46 % опитаних. Мотивація досягнення успіху виконує важливі завдання у розвитку особистості. Їх можна було б розділити на три складові: пізнавальні, які сприяють набуванню нових знань, досвіду, високого професіоналізму; емоційні, які відображаються проявом емоцій на явища, події в нашому житті; інтегративні, які підтверджуються самооцінюванням досягнутого результату.

Мотивація досягнення успіху належить до позитивної мотивації. Респонденти, в яких переважає такий тип мотивації, починаючи справу, спрямовані на досягнення позитивного результату. В основі їхньої активності лежить надія на успіх і потреба в досягненні успіху. Такі студенти, зазвичай, впевнені в собі, своїх силах, відповідальні, ініціативні й активні. Їх вирізняє наполегливість у досягненні мети, цілеспрямованість [7, с. 342].

Проте не можна стверджувати, що серед студентів з високою мотивацією до успіху переважає внутрішня мотивація, бо попередньо отримані результати вказують на те, що лише у 17% студентів домінує внутрішня мотивація, тоді як помірно високий та дуже високий рівні

ОБГОВОРЮЄМО ПРОБЛЕМУ

мотивації досягнення успіху виявлені у 31 % студентів від усіх опитаних. Цю думку також підтверджує аналіз одержаних результатів за допомогою методу рангового коефіцієнта кореляції Спірмена [1, с. 117], який показує ступінь кореляційного зв'язку між незалежними ознаками, тобто між мотивацією до успіху та внутрішньою та зовнішніми мотиваціями і мотивацією до уникнення невдач та внутрішньою та зовнішніми мотиваціями (табл. 1). Оскільки критичне значення цього коефіцієнта для рівня значущості $\alpha = 0,01$ в умовах нашого опитування дорівнює 0,40, то з високим ступенем достовірності можна стверджувати, що існує доволі високий рівень узгодженості між мотивацією досягнення успіху та внутрішньою мотивацією (0,68), з подальшим зменшення узгодженості із зовнішньою позитивною мотивацією (0,56), та її відсутності у разі зовнішньої негативної мотивації (0,35).

Таким чином, очевидно, що серед студентів з високим рівнем мотивації досягнення успіху є студенти, для яких характерний мотиваційний комплекс $ВМ < ЗПМ > ЗНМ$. Насправді, мотивація досягнення означає не тільки отримання якнайкращого результату, а й передбачає можливість самоутвердження, прагнення визнання з боку колег, викладачів та інші мотиви, які належать до зовнішньої позитивної мотивації.

Таблиця 1

Коефіцієнт рангової кореляції Спірмена

	Внутрішня мотивація	Зовнішня мотивація	
		позитивна	негативна
Мотивація досягнення успіху	0,68	0,56	0,35
Мотивація уникнення невдач	0,28	0,33	0,48

Мотивація до уникнення невдач належить до негативної мотивації. За такого типу мотивації активність людини пов'язана з потребою уникнути осудження, покарання, невдачі. Загалом в основі цієї мотивації лежить ідея уникнення, ідея захисту та ідея негативних очікувань. Починаючи справу, людина вже заздалегідь боїться можливої невдачі, думає про шляхи уникнення цієї гіпотетичної невдачі, а не про способи досягнення успіху. Ранговий коефіцієнт кореляції Спірмена також показує, що у разі мотивації уникнення невдач існує тільки певна узгодженість із зовнішньою негативною мотивацією (0,48) та відсутня узгодженість між зовнішньою негативною (0,33) та внутрішньою (0,28) мотиваціями. Такий тип мотивації властивий невпевненим, занадто обачним студентам (рис. 4).

Підсумовуючи одержані результати можна стверджувати, що серед опитаних студентів приблизно для третини є характерним помірний та дуже високий рівні мотивації досягнення успіху (31 %), ще для третини – низький та середній рівні мотивації досягнення успіху (36 %), а для 10 % опитаних виявлено помірний та дуже високий рівні побоювання невдач і для 15 % студентів цей рівень є низьким та середнім. Оскільки у тестуванні на визначення рівня мотивації не приймали 8 % студентів, то отримані результати можна розглядати як такі, що визначають головні тенденції у визначенні навчальної мотивації.

Хоча поштовхом до підвищення рівня навчально-пізнавальної діяльності можуть бути мотиви уникнення невдач, зокрема, побоювання отримати низькі бали, відсутності стипендії, проте студенти з високим рівнем мотивації досягнення успіху ініціативніші, креативніші, а це найважливі вимоги до майбутнього фахівця, оскільки сьогодні роботодавці висувають високі вимоги до претендентів як професійного, так і особистісного характеру, передусім щоби надійно та безпечно працювати протягом усього робочого часу.

Таким чином, формування мотивації досягнення успіху за нинішніх умов трансформації вищої освіти треба розглядати як ефективний шлях до набуття необхідних загальних компетентностей, а саме: здатності вчитися і оволодівати сучасними знаннями; адаптації та дій в новій ситуації; генерувати нові ідеї; виявляти, ставити та вирішувати проблеми; приймати обґрунтовані рішення; діяти соціально відповідально, свідомо та безпечно.

Подальше вивчення структури та резервів навчальної мотивації відкриває можливості до підвищення ефективності навчально-пізнавальної діяльності студентів у вищій школі та сприятиме різнобічному розвитку студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабенко В. В. Основи теорії ймовірності і статистичні методи аналізу даних у психологічних і педагогічних експериментах / В. В. Бабенко. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2009. – 184 с.
2. Гордеева Т. О. Базовые типы мотивации деятельности: потребностная модель / Т. О. Гордеева // Вестник Московского университета. Серия 14. Психология. – 2014. – № 3 – С. 63–78.
3. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. / Ильин Е. П. – СПб.: Питер, 2002. – 512 с.
4. Маркова А. К. Формирование мотивации учения / А. К. Маркова, Т. А. Матис, А. Б. Орлов. – М., 1990. – 212 с.
5. Мищенко Л.В. Теоретические и методологические проблемы системного исследования пологендерного развития индивидуальности детей младшего школьного возраста: монография / Л. В. Мищенко. – Москва-Берлин, 2015 – 422 с.
6. Райгородский Д. Я. Практическая психодиагностика: методики и тесты: учебное пособие / Д. Я. Райгородский. – Самара: Изд. дом «БАХРАХ-М», 2001. – 672 с.
7. Реан А. А. Психология и педагогика / А. А. Реан, Н. В. Бордовская, С. И. Розум – СПб. : Питер, 2002. – 432 с.
8. Тимошук С. В. Особливості формування навчальної мотивації студентів / С. В. Тимошук, О. І. Третяк // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка (80). – 2015. – С.64–68.
9. Ткаченко Н. С. Взаимосвязь стиля саморегуляции учебной деятельности студентов и их мотивации обучения в вузе / Н. С. Ткаченко // Молодой ученый. – 2012. – № 4. – С. 382–384.
10. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность. – 2-е изд. / Х. Хекхаузен. – СПб.: Питер; М.: Смысл, 2003. – 860 с.
11. Якунин В. А. Психология учебной деятельности студента / В. А. Якунин. – М.; СПб., 1994. – 140 с.

REFERENCES

1. Babenko V. V. Osnovy teorii ymovirnosti i statystychni metody analizu danykh u psykholohichnykh i pedahohichnykh eksperymentakh [Basic theory of probability and statistical methods of data analysis in psychological and pedagogical experiments] Lviv: Vydavnychiy tsentr LNU imeni Ivana Franka, 2009, 184 p.
2. Hordeeva T. O. Bazovye typu motyvatsyy deiatelnosti: potrebnostnaia model [The basic types of incentive activities: requirement of a model]. Vestnyk Moskovskoho unyversyteta. Seryia 14. Psykholohyia. 2014, №3, p.p. 63–78.
3. Ylyn E.P., Y. E. Pavlovych Motyvatsyia i motyvy. [Motivation and motives]. SPb.: Pyter, 2002, 512 p.
4. Markova A. K., Matys T. A., Orlov A. B. Formyrovanye motyvatsyy uchenyia [Formation of motivation of the doctrine]. M., 1990, 212 p.
5. Myshchenko L.V. Teoretycheskye y metodolohycheskye problemy sisyemnoho yssledovanyia polohendernoho razvytyia yndyvudualnosti detei mladsheho shkolnoho vozrasta: [Theoretical and methodological problems of research sisiemnogo pologendernogo personality development of children of primary school age] [Monohrafyia]. Moskva-Berlyn, 2015, 422 p.
6. Raihorodskiy D.Ia. Praktycheskaia psykhhodiahnostyka Metodyky i testy [Practical psihodiagnostika techniques and tests.]. Uchebnoe posobyе. Samara: Yzdatelskyi dom «BAKhRAKh-M», 2001, 672 p.
7. Rean A.A. , Bordovskaia N.V., Rozum S.Y. Psykholohyia i pedahohyka [Psychology and pedagogy]. SPb : Pyter, 2002, 432 p.
8. Tymoshuk, S. V. Tretiak, O. I. Osoblyvosti formuvannia navchalnoi motyvatsii studentiv [Features forming learning motivation of students]. Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho univrsytetu imeni Ivana Franka (80). 2015, p.p. 64–68.
9. Tkachenko N. S. Vzaymosviaz styliа samorehuliatsyy uchebnoi deiatelnosti studentov y ykikh motyvatsyy obuchenyia v vuze [The relationship style of self-educational activity of students and their learning motivation in high school]. Molodoi uchenyi, 2012, № 4, p.p. 382–384.
10. Khekkhauzen Kh. Motyvatsyia i deiatelnost [Motivation and activities]. 2-e yzd.. SPb.:Pyter, M. Smysl, 2003, 860 p.
11. Iakunyn V.A. Psykholohyia uchebnoi deiatelnosti studenta [Psychology student learning activitie]. M.,SPb. 1994, 140 p.

УДК 371.134

А. В. ШУЛЬГА

shulga.alna@rambler.ru

аспірант,

Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича